

EZERHÉTSZÁZNYOLCVANKILENC FORDULÓJÁN

(Jegyzetek)

Írta: FALUDY GYÖRGY

Feledtem volna rég — ha tudnám,
s futhatnék könnyebb cél után.
Huszonkét éve volt ma, hűvös,
bizonytalan fényekkel bűvös
szorongó gyermek-délután.

A bűrt a küszöbre toltam,
átfogtam a kóc-barikát.
Rekedten sirt a kucs a zárban:
s én mindig féltém, hogyha vártam.
Ez volt az első barrikád.

Akad-e nyomdász nyomni bátor?
Lesz-e éltetaj élelem?
Jól őrzöm még a régi rajkót
s azóta vélem minden ajtót
kítáratott a félelem.

Igy lettem ember. Kinn is torlasz
épült, ma harci őrhelyem,
s mint az a régi: e világtól,
színes szivektől, fűtől, fáktól
nem tart-e vissza? — kérdezem.

Lélkemben, mint bűvart a mélyben
hináros, sűrű víz fogad,
s ráncsap, mint vándorokra testi
és tünt gyönyör nyomán az esti
erdőn a néma iszonyat.

Két éve még a béke lankás
mezőhöz kísért az út:
hány töve-rokkant, régi elvet
hirdettem, mit ma ajkam elvet,
s vallom, ha véd, a háborút.

Egy éve még remélni mertem
vártámon állva Pest felett.
A szenny kiáradt, mint a tenger,
azóta megtanultam, nem kell
hósködni, hogyha nem lehet.

Elilló évek, tóba ejtett
kaviestól gyűrűző körök: —
a vig s merev formájú fények
mellett a múlt, máló lényeg,
ó jaj! az eszme nem örök!

Virraszthatok mázsányi könyvek
felett bénán vagy félvakon,
hajnalra már csak lám-lom emlék
marad, s az ifjú, borzas eszmék
belesnek rám az ablakon.

Lázás fejembe tűnő elvek
táncoltatnak port és ködöt,
elszálló szóért, múlt helyért
vetekszünk, ám a nép, amelyért
küzdöttünk, egy és mindörök.

Örök a színpad és a torlasz
s a néma nézők, kik felett,
míg csak reményünk égett, tétlen,
repülve, futva, észrevétlen
suhantak el az ezredek.

Örök a hóhér és fülünkbe
örökös varjú károg itt,
mely Dózsa sült húrát szagolta,
Olá István szemét kitolta,
s bujdosni küldte Károlyit.

A harc örök, muló az ember,
az elv — s a Párt delejes ár,
mely bűvköréből, hogyha megráz,
nem enged. Fegyház minden Egyház,
amely felold, mikor lezár.

S mégis azt kérdem: ha fölöttem
foszló zászlót a Párt se bont,
örök formámat mivel töltöm?
Mert szellememnek ő a börtön,
s szívennek ő a horizont.

A munkás — jól tudom — s a zsellér
ma még önön sírján toroz.
Le kell, jaj, minden inget vetnem,
s nem jó lélkéért kell szereznem,
de mert tudatlan és gonosz.

Tudom: le kell ma mindent írni,
s a nép az ostort szereti,
de a valót, a sohse kétest,
az osztatlan, a szörnyűségest,
kinek vallom, ha nem neki?

Es önékik, akik kiverten
versem magyar szavát lesik,
őserdőn, pusztán, kolhoz-esten,
Sidneyben, Bécsben, Budapesten
és Csáktornytól Chüleig?

Igy jöttem el, hogy meg ne fojtson,
mit belémfojtanak, a szó,
hogy lennék építő vagy bontó,
kiáltó szózat, ünneprontó,
fanyar mezőkön bujdosó, —

mezőn, hol meglelem Rákóczi,
Kossuth meg Jászai lábnyomát;
mögöttem köd, előttem Pest még,
ó megtanultam jól az estét,
s megértem már az éjszakát.

Értek mindent s a lanyha számum
szemembe fúni rég nem áll.
Hol már a könyv? Vak ég alatt
ügetek, arcomon arab
lovások könnyű bánatával.